

Пояснювальна записка

Дана програма призначена для індивідуальної корекційної роботи з учнями підліткового віку, що навчаються за індивідуальним графіком. Діагноз таких учнів пов'язаний з відхиленнями у психічному розвитку (пізнавальній сфері та поведінковими труднощами), що викликає необхідність забезпечення психологічного супроводу.

Актуальність даної програми заключається в тому, що вона забезпечує психологічний супровід дитини, який охоплює пізнавальну, емоційну, мотиваційну та поведінкову сфери розвитку учня, враховуючи при цьому індивідуальні та вікові особливості.

Мета даної програми: надати допомогу учню у повноцінному психічному та особистісному розвитку, сприяти підвищенню рівня розвитку пізнавальних психічних процесів та корекція емоційно-вольової сфери (за результатами діагностики).

Завдання програми:

- діагностика та корекція відхилень у психічному розвитку учня:
  - корекція пізнавальної сфери (вивчення та розвиток властивостей уваги (концентрація, стійкість, вибірковість, об'єм), процесів пам'яті (відтворення, запам'ятовування, зберігання), мислення (синтез, аналіз, узагальнення, умовиводи) та мовлення);
  - корекція емоційної сфери (вивчення та формування вміння розпізнавати, усвідомлювати власні емоційні стани, почуття та керувати ними)
  - корекція мотиваційної сфери (формування мотивації до навчання, самовиховання, саморозвитку, актуалізація життєвих цілей та шляхів їх досягнення);
  - корекція поведінкової сфери (формування навичок ефективного спілкування та поведінки, розвиток вміння усвідомлювати причини власної поведінки, знаходити конструктивні шляхи для виходу з конфліктних ситуацій,);
- формування і розвиток навичок самоаналізу, самоконтролю, самовираження, саморегуляції.

Програма складається з трьох блоків: підготовчого, основного корекційно-розвиваючого та заключного.

Підготовчий блок складається з двох етапів: I – встановлення контакту та II - діагностичного.

На *етапі встановлення контакту* відбувається знайомство, налагодження емоційного та психологічного контакту, заохочення учня до співпраці.

Діагностичний етап включає в себе проведення первинного та вторинного психологічного обстеження з метою визначення рівня психологічного розвитку учня та виділення наявних труднощів (первинна),

відслідковування змін в розвитку за результатами корегуючих занять (вторинна).

У **корекційно-розвивальний блок**, який є основним, входить комплекс вправ корекційно-розвивального характеру, підібраних відповідно до мети заняття.

І останній, **заключний блок** включає в себе вторинну діагностику та підбиття підсумків.

Діагностичні методики та корекційні вправи див. нижче.

Діагностичний блок (1-8, 24-27 заняття)

Перелік психодіагностичних методик:

- вивчення особливостей уваги (концентрація, вибірковість, розподіл, стійкість, переключення, обсяг): тест П'єрона-Рузера, коректурна проба, кільця Ландольта, таблиця Шульте;
- вивчення особливостей пам'яті (переважаючий тип запам'ятовування, відтворення та впізнавання, короточасна зорова пам'ять, оперативна пам'ять, мимовільне запам'ятовування);
- вивчення особливостей мислення (процесів аналізу та синтезу, узагальнення, аналітичність, швидкість протікання розумового процесу, рефлексивність, порівняння) та рівня розвитку інтелекту;
- тест Люшера (вивчення переважаючого емоційного стану);
- вивчення самооцінки та рівня домагань методом прямого оцінювання (за Рубінштейном);
- проєктивні методики: «Неіснуюча тварина», «Кінетичний малюнок сім'ї», «Малюнок на вільну тему», «Автопортрет».

Структура корекційних занять (9-30 заняття)

- Вітання.
- Рефлексія минулого заняття.
- Основна частина: вправи на розвиток пізнавальних психічних процесів (уваги, пам'яті, мислення та мовлення).
- Консультативна частина (обговорення труднощів в особистій сфері учня, при необхідності з використанням проєктивних методик).
- Рефлексія.

Організація занять. Заняття проводиться один раз на тиждень по 45 хвилин (або академічна година). Програма розрахована на 35 годин.

Критерії ефективності: виконання учнями діагностичних завдань не нижче середнього рівня за всіма параметрами.

II блок. Корекційно-розвиваючий

Навчально-тематичний план

№	Мета заняття	Назва методик та вправ	Кіл-ть год
1.	1) Знайомство 2) Діагностика пізнавальних процесів: обсяг, концентрація та стійкість уваги 3) консультативна частина	Коректурна проба, кільця Ландольта	1 год
2.	1) діагностика пізнавальних процесів: вибірковість та розподіл уваги; 2) розвиваючі вправи: розвиток уваги, спостережливості 3) консультативна частина	«Знайди слова», тест П'єрона-Рузера «Об'єм уваги», «Знайди відмінності», «Спробуй відшукати»	1 год
3.	1) діагностика пізнавальних процесів: переключення уваги; 2) розвиваючі вправи: розвиток уваги, спостережливості 3) консультативна частина	Таблиця Шульте «Спробуй порахувати», «Лабіринт»	1 год
4.	1) діагностика пізнавальних процесів: переважаючий тип запам'ятовування; 2) розвиваючі вправи: розвиток уваги, спостережливості, швидкості розумової діяльності 3) консультативна частина	Методика вивчення переважаючого типу запам'ятовування. «Слово навпаки», «Виправ помилки»	1 год
5.	1) діагностика пізнавальних процесів: пам'ять; 2) розвиваючі вправи: розвиток пам'яті 3) консультативна частина	Методика вивчення смислової пам'яті. «Уяви слова»	1 год
6.	1) діагностика пізнавальних процесів: мислення; 2) розвиваючі вправи: розвиток аналітико-синтетичних якостей 3) консультативна частина	Методики вивчення процесів аналізу та синтезу. «Виключення зайвого», «Пошук аналогів», «Пошук протилежних предметів»	1 год
7	1) діагностика пізнавальних процесів: мислення;	«4-й зайвий»	1 год

	2) розвиваючі вправи: розвиток аналітико-синтетичних якостей 3) консультативна частина	«Пошук предметів за даними ознаками», «Пошук спільного»	
8	1) діагностика емоційного стану; 2) розвиваючі вправи: розвиток причинного мислення 3) консультативна частина	Методика «Неіснуюча тварина». Гра «Чаклун»	1 год
9	1) Розвиток творчого мислення, рефлексивності мислення 2) консультативна частина	Гра «Домалюй», «Слово навпаки», «Анаграми»	1 год
10	1) Розвиток креативності, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки 2) консультативна частина	«Назви відмінність», «Гра на встановлення причинно-наслідкових зв'язків»	1 год
11	1) Розвиток творчої уяви, аналітико-синтетичного мислення 2) консультативна частина	«Модифікація предмета», «Креативний директор»	1 год
12	1) Розвиток швидкості розумових процесів 2) консультативна частина	«Мозкова гімнастика», «Домалюй»	1 год
13	1) Розвиток логічного мислення 2) консультативна частина	«Числові ряди», «Четвертий - зайвий»	1 год
14	1) Розвиток критичного мислення, мовлення, вміння висловлюватися 2) консультативна частина	«Продовж казку», «Домалюй»	1 год
15	1) Розвиток операцій аналізу та синтезу 2) консультативна частина	«Склад дії», «Склади речення»	1 год
16	1) Розвиток розумових здібностей 2) консультативна частина	«Підбери слово», «Постав запитання»	1 год
17	1) Розвиток вміння продуктивно запам'ятовувати будь-який матеріал за допомогою ейдотехніки 2) консультативна частина	«Що було вчора», «Сценарист»	1 год
18	1) Розвиток розумових процесів 2) консультативна частина	«Античас», «Домалюй»	1 год
19	1) Розвиток абстрактного мислення, уяви 2) консультативна частина	«Намалюй поняття»	1 год
20	1) Розвиток логічного мислення, процесу узагальнення	«Знайди правильну відповідь», «Домалюй»,	2 год

	2) консультативна частина	«Аналогія»	
21	1) Виявлення уявлень щодо себе, активізація самосвідомості 2) консультативна частина	«Якщо пташка, то яка?», «Мій світ», притча	1 год
22	1) Побудова та усвідомлення позитивної Я-концепції 2) консультативна частина	«Намалюй свій настрій», «Валіза», «Мій портрет у променях сонця»	1 год
23	1) Формування відповідального ставлення до себе, свого життя і навколишнього світу 2) консультативна частина	«Відобрази свої емоції», «10 подій», «Намалюй, що ти відчуваєш зараз», «Тільки від мене залежить»	2 год
24	1) діагностика емоційних станів; 2) вправи на підвищення усвідомлення власної значущості, цінності 3) консультативна частина	Тест Люшера «Про корисність та шкідливість емоцій», «Намалюй свій страх»	1 год
25	1) вправи на підвищення усвідомлення власної значущості, цінності 2) консультативна частина	«Я-висловлювання, Ти-висловлювання», «Побачити себе по-іншому»	1 год
26	1) діагностика пізнавальних процесів: увага 2) розвивальні вправи на усвідомлення кола своїх можливостей 3) консультативна частина	Див. заняття 1-3 «Я через 10 років», «В мене є все»	2 год
27	1) діагностика пізнавальних процесів: мислення 2) розвивальні вправи на формування активної соціальної позиції 3) консультативна частина	Див. заняття 6-7 «Пори року моєї душі», «Лист», «Поясни»	2 год
28	1) діагностика пізнавальних процесів: мислення 2) розвивальні вправи на розвиток навичок поведінкової та емоційної саморегуляції 3) консультативна частина	Див. заняття 6-7 «Я – очима іншими», «Мені в собі не подобається...», «Я буваю різним»	2 год
29	1) Формування позитивної установки на майбутнє, усвідомлення значущих рис характеру, окреслення кола цінностей, які формують поведінку	«Мета», «Мої цілі. Мій ідеал»	1 год

	2) консультативна частина		
30	1) Узагальнення роботи, окреслення майбутніх перспектив 2) консультативна частина	«Я – в минулому, я – зараз», бесіда	1 год
<i>Всього</i>			<i>35 год</i>

